

Nalog kojim se podržava funkcioniranje Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine i drugih ustanova kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu

Br. 02/24

Koristeći se ovlaštenjima koja su visokom predstavniku dana članom V Aneksa 10 (Sporazum o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Opći okvirni sporazum), prema kojem je visoki predstavnik konačni autoritet za tumačenje navedenog Sporazuma o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora, i članom II 1. (d) prethodno navedenog Sporazuma, koji od visokog predstavnika zahtijeva da olakša rješavanje bilo kojih poteškoća koje se pojave u vezi sa civilnom provedbom Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini;

Pozivajući se na stav XI.2 Zaključaka Konferencije za implementaciju mira održane u Bonu 9. i 10. decembra 1997. godine, u kojem je Vijeće za implementaciju mira pozdravilo namjeru visokog predstavnika da upotrijebi svoj konačni autoritet u zemlji u vezi s tumačenjem Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora, kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme u skladu s gore navedenim, "donošenjem obavezujućih odluka, kada to ocijeni neophodnim", o određenim pitanjima, uključujući i (prema tački (c) stava XI.2) "mjere kojima se osigurava implementacija Mirovnog sporazuma na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i njenih entiteta";

Pozivajući se takođe na stav 4 Rezolucije 1174 (1998) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda od 15. juna 1998. godine, prema kojem Vijeće sigurnosti, u skladu s poglavljem VII Povelje Ujedinjenih naroda "... ponavlja da je visoki predstavnik konačni autoritet za tumačenje Aneksa 10 o civilnoj implementaciji Mirovnog ugovora i da u slučaju spora može davati svoja tumačenja i preporuke, te donositi obavezujuće odluke, kako god ocijeni da je neophodno, o pitanjima koja je obrazložilo Vijeće za implementaciju mira u Bonu 9. i 10. decembra 1997. godine";

Imajući u vidu da, prema članu I/1. Ustava Bosne i Hercegovine, Republika Bosna i Hercegovina nastavlja svoje pravno postojanje kao Bosna i Hercegovina, te da se članom 2. Aneksa II Ustava predviđa da će svi zakoni, propisi i sudski poslovници, koji su na snazi na teritoriji Bosne i Hercegovine u trenutku kada Ustav stupi na snagu, ostati na snazi u onoj mjeri u kojoj nisu u suprotnosti sa Ustavom dok drugačije ne odredi nadležni organ vlasti Bosne i Hercegovine;

Podsjećajući stoga da, u skladu s kontinuitetom pravnih propisa koji je utvrđen Ustavom Bosne i Hercegovine, nakon stupanja na snagu Ustava Bosne i Hercegovine, sedam ustanova kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu, to jest: Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Historijski muzej Bosne i Hercegovine, Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti Bosne i Hercegovine, Biblioteka za slijepa i slabovidna lica Bosne i Hercegovine, Kinoteka Bosne i Hercegovine i Umjetnička galerija Bosne i Hercegovine, nastavljaju svoje pravno postojanje kao državne ustanove, te su zakoni kojima se uređuje osnivanje navedenih ustanova ostali na snazi i nastavljaju da se primjenjuju (dok drugačije ne odrede nadležni organi vlasti Bosne i Hercegovine), te da je, shodno tome, Bosna i Hercegovina i dalje osnivač/vlasnik ovih ustanova, pa je samim tim takođe i u obavezi da vrši svoje nadležnosti kao osnivač/vlasnik, uključujući i potrebna

imenovanja i finansiranje;

Konstatirajući da je, prema članu 30. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine, u roku od šezdeset dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine bilo obavezno pokrenuti postupak pred Parlamentarnom skupštinom Bosne i Hercegovine za donošenje zakona kojim bi se uredilo pitanje nastavka rada drugih ustanova, službi i tijela koja su uspostavljena propisima Bosne i Hercegovine i Republike Bosne i Hercegovine, a koja su obavljala ili obavljaju upravne, stručne ili druge poslove iz okvira nadležnosti Bosne i Hercegovine ili za potrebe organa vlasti Bosne i Hercegovine;

Konstatirajući takođe da je Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine osnovan 1888. godine i da je kasnije obavljao svoje djelatnosti u skladu sa Zakonom o Zemaljskom muzeju ("Službeni list SR BiH", br. 20/77) te da nastavlja sa radom na temelju Zakona o muzejskoj djelatnosti ("Službeni list R BiH", br. 13/93 i 13/94); **da je** Historijski muzej Bosne i Hercegovine osnovan Zakonom o osnivanju Muzeja narodnog oslobođenja ("Službene novine Federalne BiH", br. 26/45), preimenovan i registrovan kao Javna ustanova Historijski muzej Bosne i Hercegovine na osnovu sudske odluke Višeg suda u Sarajevu, i da nastavlja sa radom na temelju Zakona o muzejskoj djelatnosti ("Službeni list R BiH", br. 13/93 i 13/94); **da je** Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine osnovana Uredbom o Nacionalnoj biblioteci Federalne BiH ("Službeni list Federalne BiH", br. 22/45) i da nastavlja sa radom na temelju Zakona o bibliotečkoj djelatnosti ("Službeni list R BiH", br. 27/95) kao Nacionalna i univerzitetska biblioteka; **da je** Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti Bosne i Hercegovine osnovan u skladu sa Zakonom o muzejima („Službeni list SR BiH“, br. 53/60) i da je kasnije nastavio sa radom na temelju Zakona o muzeju književnosti, a potom i Zakona o muzeju književnosti i scenskih umjetnosti ("Službeni list SR BiH", br. 20/77), te da

sada obavlja svoje djelatnosti prema Zakonu o muzejskoj djelatnosti ("Službeni list RBiH", br. 13/93 i 13/94); **da je** Biblioteka za slijepa i slabovidna lica Bosne i Hercegovine osnovana Odlukom Saveza slijepih SRBiH, nakon što je Biblioteka Saveza slijepih Jugoslavije, koja je osnovana 1954. godine, raspodijelila postojeći fond knjiga na republičke i pokrajinske saveze slijepih, i da nastavlja sa radom na temelju Zakona o biblioteci za slijepa i slabovidna lica Republike Bosne i Hercegovine ("Službeni list RBiH", br. 9/95); **da** Kinoteka Bosne i Hercegovine faktički posluje još od kraja 70-ih godina, kada se u okviru Arhiva Bosne i Hercegovine osniva odjeljenje kinoteke, koje je potom izdvojeno iz Arhiva BiH kao samostalna ustanova na temelju Zakona o Kinoteci Bosne i Hercegovine ("Službeni list RBiH", br. 13/94); **i da je** Umjetnička galerija Bosne i Hercegovine osnovana Odlukom Vlade Narodne Republike Bosne i Hercegovine 1946. godine, i da je nastavila sa radom na temelju Zakona o muzejskoj djelatnosti ("Službeni list RBiH", br. 13/93 i 13/94).

Naglašavajući da se zakonima kojim se definiraju status i opseg aktivnosti ovih ustanova predviđa da je tadašnja Skupština Republike Bosne i Hercegovine jedini organ ovlašten za ostvarivanje prava osnivača, tj. da je Republika Bosna i Hercegovina određena kao jedini osnivač i vlasnik ovih ustanova, te da je Zakonom o ustanovama ("Službeni list RBiH", br. 6/92, 8/93 i 13/94) utvrđeno da je Vlada RBiH nadležna za imenovanje upravnih organa u navedenim ustanovama kulture;

S obzirom na to da sve prethodno navedene ustanove kulture rade na očuvanju i promoviranju kulturnog naslijeđa Bosne i Hercegovine, što je ključni aspekt nacionalnog kulturnog identiteta i baštine države, te da shodno tome čine sastavni dio državnosti Bosne i Hercegovine s ključnom ulogom u održavanju kulturne raznolikosti, jačanju osjećaja pripadnosti i očuvanju kulturne baštine za buduće generacije;

Svjestan da, uprkos tome što su osnovane propisima Bosne i

Hercegovine na temelju kojih bi trebale postojati i funkcionirati, ove ustanove trpe posljedice političkih opstrukcija koje dovode u pitanje i valjanost prethodno spomenutih propisa i sposobnost nadležnih organa vlasti da riješe ovo pitanje donošenjem novih propisa kojima bi se osigurao njihov kontinuirani rad;

Imajući u vidu da je trenutno stanje u pogledu rukovođenja ovim ustanovama alarmantno i da predstavlja neposrednu prijetnju njihovom funkcioniranju; te da nijedna od sedam navedenih ustanova trenutno nema ni nadzorni niti upravni odbor, te da šest njih ima direktore koje su imenovala nedržavna tijela, kako bi se prevazišle prepreke kojima su neprestano izloženi, a da podnošenjem ostavke od strane njenog direktora Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine više nije u stanju da obavlja svoje djelatnosti;

Izražavajući žaljenje zbog činjenice da se krše temeljna prava zaposlenih, da je ugroženo funkcioniranje COBISS.BH (skr. *Kooperativni online bibliografski sistem i servisi*) tj. digitalnog sistema za pretraživanje i rezervaciju građe u zajedničkom katalogu biblioteka u Bosni i Hercegovini i u katalogima pojedinačnih biblioteka, te da Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, kao Nacionalni ISSN centar, nije u mogućnosti izdavati ISSN kodove za identifikaciju svake serijske publikacije, ISBN identifikatore za knjige, kao i ISMN brojeve za muzička izdanja;

Svjestan da trenutno stanje može onemogućiti rad izdavača, ugroziti akademsku zajednicu i poremetiti funkcioniranje ostalih 78 biblioteka širom Bosne i Hercegovine, te zaustaviti izradu nacionalnih bibliografija, koje su ključni pokazatelji duhovnog, kulturnog, naučnog i obrazovnog razvoja zemlje, koji odražava nivo naučnog napretka i predstavlja osnovno sredstvo za očuvanje kulturne baštine i znanja o cjelokupnom nacionalnom kulturnom blagu;

Konstatirajući da Nacionalna i univerzitetska biblioteka

posjeduje Specijalne zbirke koje su odlukom Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika proglašene Nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine;

Uvjeran stoga u hitnu potrebu da se ovlasti neko od visokopozicioniranih zaposlenika navedene ustanove da privremeno vrši dužnost direktora dok ustanove Bosne i Hercegovine ne ispune svoje obaveze prema ovoj i drugim ustanovama kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu;

Uzimajući u obzir, imajući u vidu i konstatirajući sve prethodno navedeno, visoki predstavnik ovim donosi sljedeći nalog:

NALOG

kojim se podržava funkcioniranje Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine i drugih ustanova kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu

Član 1.

Izuzetno od odredbi mjerodavnih zakona, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će ovlastiti zaposlenika Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine da privremeno vrši dužnosti direktora ove ustanove, do imenovanja upravnih organa i konačnog imenovanja direktora u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine.

Član 2.

1. Ukoliko zaposlenik Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine ne bude ovlašten da vrši dužnosti direktora ove ustanove u skladu s članom 1. ovog Naloga u roku od sedam (7) dana od dana stupanja na snagu ovog Naloga, rukovodilac Sektora nabavke, obrade, periodike i službenih publikacija smatrat će se

ovlaštenim za vršenje specifičnih poslova u ime ustanove, a koji inače spadaju u nadležnost direktora.

2. Izraz *specifični poslovi* u smislu stava (1) ovog člana podrazumijeva one poslove koji su neophodni za svakodnevno rukovođenje ustanovom ili za sprečavanje nastanka štete za ustanovu. To između ostalog podrazumijeva i odobravanje isplate sredstava za pokriće troškova ustanove, odobravanje isplate plaća i doprinosa za zaposlenike ustanove, kao i podnošenje projektnih prijedloga radi obezbjeđenja finansijskih sredstava potrebnih za unapređenje rada ustanove, ali ne predstavlja puni opseg ovlaštenja koja inače pripadaju poziciji direktora ustanove.

Član 3.

1. Postupak davanja ovlaštenja kako je utvrđen u članu 1. ovog Naloga primjenjivat će se na svaki slučaj nastanka upražnjene pozicije direktora u ustanovi kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu, a ovlaštenje ostaje na snazi sve dok ne budu imenovani upravni organi tih ustanova, uključujući i konačno imenovanje direktora u skladu s mjerodavnim zakonima.
2. U slučaju da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine ne postupi u skladu s odredbama stava (1) ovog člana u roku od sedam dana od nastanka upražnjene pozicije direktora relevantne ustanove iz stava (1) ovog člana, zamjenik/pomoćnik direktora smatrat će se ovlaštenim za obavljanje specifičnih poslova predviđenih u članu 2. stav (2) ovog Naloga. Ukoliko u ustanovi ne postoji zamjenik/pomoćnik direktora ili zamjenik/pomoćnik direktora nije u mogućnosti ili ne želi izvršavati te poslove, ovlaštenim će se smatrati najviše rangirani zaposlenik relevantne ustanove koji je zadužen za finansije, odnosno ako ni takva osoba nije na raspolaganju ili nije u mogućnosti ili ne želi izvršavati te poslove, ovlaštenim za vršenje navedenih

specifičnih poslova će se smatrati zaposlenik ustanove zadužen za pravne, administrativne ili srodne poslove.

3. U ustanove kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu iz stava (1) ovog Naloga se ubrajaju: Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Historijski muzej Bosne i Hercegovine, Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti Bosne i Hercegovine, Biblioteka za slijepa i slabovidna lica Bosne i Hercegovine, Kinoteka Bosne i Hercegovine i Umjetnička galerija Bosne i Hercegovine.

Član 4.

Ovlaštenje iz članova 1., 2. i 3. ovog Naloga ostaje na snazi do donošenja drugačije odluke od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine kojom će se ovlastiti druga osoba i odrediti njen opseg ovlaštenja, ili do konačnog imenovanja upravnih organa ustanove, uključujući i konačno imenovanje direktora.

Član 5.

Svi akti, radnje i koraci neophodni kako bi se zaposleniku ovlaštenom prema članovima 1., 2. i 3. ovog Naloga omogućilo da obavlja poslove u skladu s članom 2., stav (2) ovog Naloga ovim putem se smatraju donesenim odnosno preduzetim, a sposobnost ovlaštenog zaposlenika da ispunjava svoj mandat bit će priznate od strane svih ustanova uključujući i komercijalne pravne osobe, na osnovu identifikacionog dokumenta dotičnog zaposlenika i rješenja o imenovanju na navedenu poziciju u ustanovi kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu.

Član 6.

Ovim Nalogom se ne prejudiciraju pravni propisi čije je donošenje hitno potrebno radi ažuriranja propisa koji se odnose na status ustanova kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu. Shodno tome, u roku od 60 dana od dana stupanja

na snagu ovog Naloga, nadležni organi Bosne i Hercegovine, a naročito Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, dužni su podnijeti prijedlog(e) zakona Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, kojim će se, između ostalog, urediti upravljanje i finansiranje ustanova kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu.

Član 7.

Ovaj Nalog donosi se na osnovu međunarodnog mandata visokog predstavnika i ne donosi se supstituiranjem bilo kojeg domaćeg organa vlasti. Nalog će imati prvenstvo u odnosu na bilo koje nekonzistentne odredbe bilo kog zakona, propisa ili akta, bilo postojećeg, bilo budućeg. Ovaj nalog izravno se primjenjuje i nije potrebna nijedna dodatna radnja radi osiguranja njegovog pravnog dejstva.

Član 8.

- (1) Ovaj Nalog stupa na snagu odmah i objavljuje se na službenim internet stranicama Ureda visokog predstavnika.
- (2) Ovaj nalog objavljuje se odmah u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

Sarajevo, 21. novembar 2024.

Christian
Schmidt
Visoki predstavnik